

„WIJZIGING VAN DE WET VAN 24 JUNI 1876, HOUDENDE
 REGELING VAN DE VOORWAARDEN TOT VERKRIJGING
 DER AFZONDERLIJKE BEVOEGDHEID TOT UIT-
 OEFENING DER TANDHEELKUNST EN VAN
 DE UITOEFENING DIER KUNST.”

ONTWERP VAN WET.

Eenig artikel.

Aan artikel 10 der wet van 24 Juni 1876, *Staatsblad* No. 117, houdende regeling van de voorwaarden tot verkrijging der afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunst en van de uitoefening dier kunst, zooals deze wet laatstelijk is gewijzigd, wordt een lid toegevoegd, luidende:

Zij, die vóór 10 Juni 1913 de beperkte tandprothese, waaronder te verstaan is het nemen van afdrukken van den mond en het plaatsen van kunststanden en kunstgebitten, als beroep toepasten, zonder de bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunst te hebben verkregen, zijn en blijven daartoe bevoegd.

Zij zenden binnen een door Ons te bepalen termijn het bewijs van hun vestiging hier te lande vóór 10 Juni 1913 ter viseering aan den met het toezicht op de handhaving van de wettelijke bepalingen betreffende besmettelijke ziekten belasten inspecteur, onder bijvoeging van zoodanig bescheiden, waaruit blijkt, dat zij vóór 10 Juni 1913 de beperkte tandprothese als beroep toepasten. Weigert de inspecteur de viseering, dan is er binnen veertien dagen beroep op Onzen Minister van Arbeid, Handel en Nijverheid. Onze voornoemde Minister beslist binnen dertig dagen. Zij, die op een door Ons te bepalen dag niet in het bezit zijn van een door den inspecteur gevisieerd bewijs van vestiging, zijn van dien dag af niet bevoegd tot toepassing van de beperkte tandprothese.

Lasten en bevelen, dat deze in het *Staatsblad* worden geplaatst, en dat alle Ministeriële Departementen, Autoriteiten, Colleges en Ambtenaren, wie zulks aangaat, aan de nauwkeurige uitvoering de hand zullen houden.

MEMORIE VAN TOELICHTING.

Door de wijziging bij de wet van 28 April 1913, *Staatsblad* No. 167, van de wet van 24 Juni 1876, *Staatsblad* No. 117, houdende regeling

van de voorwaarden tot verkrijging der afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunst en van de uitoefening dier kunst, is ondubbelzinnig komen vast te staan, dat het nemen van afdrukken van den mond en het inzetten van kunststanden en kunstgebitten valt onder uitoefening der tandheelkunst.

Voordien moge theoretisch het toepassen der beperkte prothese onder uitoefening der tandheelkunde hebben behoord, practisch oefenden de zoogenaamde tandtechnici ongestoord hun beroep uit; de justitie liet hen ongemoeid; de publieke opinie beschouwde hen niet als wetsovertreders.

Genoemde wetswijziging bracht in dezen toestand verandering. Uitdrukkelijk werd in artikel 7 de toepassing der tandprothese onder de bevoegdheden van den tandarts gerangschikt. Een overgangsbepaling ten behoeve van hen, die zich hun naar algemeen besef geoorloofde broodwinning zagen ontnomen, werd echter niet vastgesteld. Toch is een dergelijke overgangsbepaling gebruikelijk (zie de artikelen 20 en 21 der wet van 1 Juni 1865, *Staatsblad* No. 60, regelende de uitoefening der geneeskunst, de artikelen 34 en 35 der wet van 1 Juni 1865, *Staatsblad* No. 61, regelende de uitoefening der artseneijbereidkunst, en artikel 10 van de wet, welke wijziging thans voorgesteld wordt). Aanvankelijk deed het gemis van de overgangsbepaling zich niet gevoelen; de justitieele practijk bleef ongewijzigd.

De laatste jaren, inzonderheid na het bekende arrest van den Hoogen Raad van 9 Februari 1920 (W., no. 10528), kwam hierin verandering; de tandtechnici worden streng vervolgd. Op billijkheidsoverwegingen meent ondergeteekende te moeten voorstellen de gebruikelijke overgangsbepaling thans alsnog in de wet op te nemen. Slechts de beperkte prothese wordt genoemd; het ware te gevaarlijk het prepareeren van den mond over te laten aan tandtechnici, die hoe bekwaam wellicht ook in de techniek, toch in het algemeen de pathologische verschijnselen, welke zich veelvuldig voordoen, niet kunnen onderkennen.

Ten einde buiten twijfel te stellen, dat vóór 1913 de beperkte prothese niet viel onder het monopolie der artsen en tandartsen, is de formuleering „zijn en blijven bevoegd” gekozen.

Ten overvloede wordt er op gewezen, dat de datum 10 Juni 1913 die is, waarop de wijzigingswet van 1913 in werking trad.

Zij, die na dat tijdstip van de tandtechniek hun beroep gingen maken, hebben geen aanspraak op het genot van de gunstige bepaling, omdat zij handelden tegen de uitdrukkelijke woorden van de wet.

Afschrift Adres.

Aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Geeft met verschuldigten eerbied te kennen:

Het Hoofdbestuur der Nederlandsche Maatschappij tot Bevordering der Tandheelkunde te Amsterdam, goedgekeurd bij Koninklijk besluit dd. 27 Augustus 1914, St. no. 10, ten deze vertegenwoordigd door zijnen voorzitter I. A. Holthaus en door zijnen secretaris H. G. Pitsch, tandarts, wonende te Amsterdam, van Eeghenstraat 75, aan welk adres te dezer zake door adressant tevens domicilie is gekozen;

dat adressant met groote verbazing heeft kennis genomen van het bij Uwe Kamer ingediende *ontwerp van wet tot wijziging van de wet van 24 Juni 1876 St. 117, houdende regeling van de voorwaarden tot verkrijging der afzonderlijke bevoegdheid tot uitoefening der tandheelkunde en van de uitoefening dier kunst*;

dat immers de Minister, die van meening is, dat het „te gevaarlijk ware het prepareren van den mond over te laten aan tandtechnici, die in het algemeen de pathologische verschijnselen, welke zich veelvuldig voordoen, niet kunnen onderkennen” uit billijkheidsoverwegingen overgangsbepalingen in de wet wil opnemen, op grond dat deze bij de wetswijziging van 28 April 1913 bij verzuim niet aan de wet zouden zijn toegevoegd;

dat adressant, volkomen instemmend met het oordeel van den Minister over de gevaren van de uitbreiding aan de bevoegdheid van tandtechnici verbonden, welk oordeel door bevoegde lichamen in binnen- en buitenland wordt gedeeld, de billijkheidsoverwegingen door den Minister aangevoerd, desnoods zou kunnen begrijpen, indien deze overwegingen inderdaad juist waren, doch hieraan terstond moet toevoegen, dat de Minister te dezer zake verkeerd moet zijn voorgelicht;

dat adressant het betreurt, dat in deze blijkbaar niet het oordeel is gevraagd van ter zake deskundigen, daar dan het ontwerp van wet nimmer het levenslicht zou hebben aanschouwd;

dat immers dan onmiddellijk ware gebleken, dat de Justitie de tandtechnici ook vóór 1913 niet ongemoeid heeft gelaten, daar vonnissen en arresten tegen tandtechnici, die zich bezig hielden met wat thans genoemd wordt: „toepassing van de beperkte tandprothese”, reeds dateeren van 1876 (o. a. arrest H. R. 21 Febr. 1876 W. 3968 en vonnis Arr.-Rechtb. 's-Hertogenbosch 12 Maart 1891 (W. 6014);

dat eveneens hadde kunnen blijken dat in 1913 de onderhavige kwestie n.l. de eventueele mogelijkheid en de eventueele wenschelijkheid om aan tandtechnici een beperkte bevoegdheid te geven in den zin zooals de Minister thans doen wil, reeds onder de oogen is gezien;

dat immers in het Voorloopig Verslag betreffende het ontwerp van wet tot wijziging van de bovengenoemde wet van 1876 (7 Juli 1911) het volgende staat te lezen: „Eindelijk brachten sommige leden de positie der z.g. tandtechnikers bij dit wetsontwerp ter sprake. Zij stelden de vraag, of de behoefte zich niet heeft doen gevoelen door het verkrijgbaar stellen van een Rijks-diploma de vorming van goede tandtechnikers in de hand te werken. Daarbij erkenden zij echter, dat in dit wetsontwerp een bepaling van die strekking niet zoude thuis behooren. Eenige andere leden bepleitten een Wetsbepaling, welke de praktijk tegengaat dat tandtechnikers zelfstandig tandheelkundige hulp verleenen”;

dat door den Minister in de desbetreffende Memorie van Antwoord hierop het volgende is geschreven:

„Den ondergeteekende is nog niet gebleken, dat een Rijksdiploma voor de tandtechnikers noodig zou zijn. In het Verslag wordt terecht opgemerkt dat in het aanhangig wetsontwerp een bepaling te dien aanzien niet zou thuis behooren.

Tandtechnikers, die zelfstandig tandheelkundige hulp verleenen, zullen wel steeds vervolgd worden op grond van art. 9 van de wet van 24 Juni 1876, Staatsblad No. 117. De ondergeteekende betwijfelt, of daarnaast aan een andere strafbepaling behoefte bestaat”;

dat door den Minister bij de Algemeene Beschouwingen in Uwe Kamer (4 Maart 1913) op beschouwingen van de Heeren van Hoogstraten en Ter Laan is geantwoord:

„Van de behoefte aan een Staatsdiploma voor tandtechnici is niets gebleken.

De tandtechniker is eenvoudig de vervaardiger van een voorwerp. Als men daarvoor een Staatsdiploma geeft, dan zou men er ook een moeten maken voor een vervaardiger der tangen waarmee kiezen worden getrokken. *Het zelfstandig oprèden van de tandtechnici als tandheelkundigen moet zooveel mogelijk worden tegengegaan. Anders krijgt men minderwaardige tandheelkundigen”;*

dat naar het oordeel van adressant het bovenstaande voor zich zelf spreekt en bewijst niet alleen dat van een bevoegdheid vóór 1913 nooit sprake is geweest maar dat de thans voorgestelde overgangs-

bepaling wel is besproken, doch als onjuist is teruggewezen;

dat de vergelijking die de Minister in de Memorie van Toelichting tot het huidige wetsontwerp maakt tusschen deze overgangsbepaling en die gemaakt bij de wetswijziging betreffende de bevoegdheden van artsen en apothekers, dan ook niet opgaat, omdat de personen die van de laatst bedoelde overgangsbepaling zouden profiteren vóór die wetswijziging *wel* bevoegd waren, terwijl de technikers *nimmer* bevoegd zijn geweest en, voor zoover zij practiseerden, dit *tegen* de wet en de rechtspraak in hebben gedaan;

dat adressant meent dat, afgescheiden van het bovenstaande, ook de redactie zelf van het artikel niet gelukkig is;

dat immers „het toepassen als beroep van de beperkte tandprothese” ondenkbaar is en men op zijn best zou kunnen spreken van „een beperkte toepassing van de tandprothese”;

dat tot de „beperkte” tandprothese, zooals het wetsontwerp deze opvat, behoort het maken en plaatsen van *kunststanden* en *kunstgebitten*;

dat hierbij onder *kunststanden* zullen moeten worden verstaan z.g. *stiftanden* of *kunstkronen* (metalen kappen) of beide;

dat het echter niet mogelijk is een *stiftand* te plaatsen zonder van te voren den wortel te prepareren, hetgeen den tandtechniker verboden blijft, waardoor het hem thans toegedacht recht volkomen illusoir blijft;

dat de kunstkroon wel zonder voorafgaande bewerking over den kies kan worden geschoven en met cement vastgezet, doch dat een ieder zich kan indenken wat er gebeuren zal, wanneer carieuse en in pathologischen toestand zich bevindende gebitselementen door metaalkronen hermetisch worden afgesloten, in welk geval echter bij het aanvaarden van dit wetsartikel de Rechter machteloos zou zijn, daar de techniker zijne bevoegdheid niet heeft overschreden, dit echter wel zou hebben gedaan, wanneer hij eene poging zou hebben aangewend dit element te behandelen;

dat adressant meent er verder op te moeten wijzen, dat ook voor uitneembare kunstgebitten het gevaar zeker niet minder groot is, wanneer dergelijke gebitten worden geplaatst op zieke wortels en ontstoken slijmvlies;

dat zelfs in geheel geprepareerde monden ook na en door het plaatsen van een kunstgebit ziekelijke veranderingen kunnen optreden, waarvan de beteekenis den niet-deskundige geheel kan ontgaan en waartegen hij ook niet mag ingrijpen;

dat adressant gemeend heeft met klem tegen dit wetsontwerp te moeten opkomen, niet omdat de in de Maatschappij tot bevordering der Tandheelkunde georganiseerde tandartsen beroepshalve eenig belang bij het verwerpen van dit wetsontwerp hebben — integendeel mag verwacht worden dat tegen het steeds verder voortschrijdende euvel van onbevoegd practiseerende tandtechnici krachtiger dan tot dusverre zal worden opgetreden, indien zij de hun toegedachte bevoegdheid te buitengaan, welk laatste zeker het geval zal zijn, daar binnen de aan hen toe te kennen bevoegdheid het practiseeren voor hen onmogelijk zal blijken, zooals de ervaring heeft geleerd dat ook tot nu toe steeds het geval was, — maar omdat de tandartsen aan hun beroep en de liefde voor hun vak verplicht zijn over dat deel van de volksgezondheid, dat door hunne werkzaamheid wordt bestreken, te waken en op gevaar en ellende, die uit de voorgestelde wetswijzigingen zullen voortspuiten, te vijzen;

dat adressant resumeerend wil opmerken dat:

1. vóór 1913 technikers nimmer bevoegd waren tot eenige practijksuitoefening; oefenden zij practijk uit, dan was dit in strijd met wet en rechtspraak en werden zij deswege meermalen vervolgd; een overgangsbepaling was dus niet noodig.

2. aan een overgangsbepaling is in 1913 wel gedacht, doch deze is bewust achterwege gebleven.

3. het den technikers onmogelijk zal zijn om zich te beperken tot de hun toegedachte bevoegdheid, omdat dit practisch niet mogelijk is, terwijl indien het tóch geschiedt in de gevallen waarin het geschieden kan, dit zeer ernstige gevolgen kan hebben.

Om alle welke redenen adressant Uwe Kamer eerbiedig, doch met den meest mogelijken aandrang verzoekt het voorgestelde in dit adres besproken Ontwerp van Wet te verwerpen.

't Welk doende, nez.

(w.g.) I. A. HOLTHAUS, Voorzitter,
H. G. PITSCH, Secretaris.

Amsterdam, 17 September 1924.